

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ОРАЛНА ХИРУРГИЈА 1 - ПРАКТИКУМ“ ОД ПРОФ. Д-Р ЦЕНА ДИМОВА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр. 2002-50/69 од 156. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 9.2.2016 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Јордан Јанев, редовен професор во пензија, специјалист орален хирург;
- проф. д-р Лидија Поповска, вонреден професор, специјалист по болести на заби и ендодонтот, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Билјана Ѓорѓеска, редовен професор, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип,

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „ОРАЛНА ХИРУРГИЈА 1 - ПРАКТИКУМ“ од проф. д-р Цена Димова наменет за студентите на прв, втор и трет циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „ОРАЛНА ХИРУРГИЈА 1 - ПРАКТИКУМ“ од проф. д-р Цена Димова е наменет за студентите од студиската програма Дентална медицина, прв и втор интегриран циклус на студии. Ракописот е во согласност со Планот и програмата на истоимениот предмет Орална хирургија 1, кој се слуша во IV година (VIII семестар) со неделен фонд на часови (2+3+1) и 5 кредити, задолжителен предмет од студиската програма Дентална медицина. Исто така, овој ракопис е наменет и за студентите специјализанти кои се на специјализација од областа на орална хирургија.

Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосен материјал преку кој студентите ќе можат да добијат сознанија потребни за предметната материја, но и ќе можат целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот ракописот

Содржината на ракописот е претставена во текст од вкупно 145 страници. Трудот е пишуван во А4 формат со нормален единичен проред, употребен е фонт Arial и со големина на буквите 11. Материјалот е подготвен во 12 методски единици, распоредени во согласност со Наставната програма.

Ракописот е подготвен според стандардната методологија, а обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов:

Ракописот е резултат на опсежно пребарување на обемената стручно-научна литература на домашните и светски простори.

Учебно помагало – практикум со ист или сличен наслов, со иста или слична содржина, издадени на македонски јазик на нашиве простори не е објавено.

Авторката на јасен и едноставен начин, со разбирлив стил на ракописот сублимирано ја претставува материјата што се изучува на овој предмет кој припаѓа на орална хирургија. Од особена важност е да се потенцира специфичниот пристап кон содржините со цел да се прикаже и потенцира практичното значење на современите сознанија, со коешто се потврдува темелниот пристап во подготовката на ракописот.

Краток опис на содржината

Ракописот е пишуван на лесен и разбирлив јазик. Текстот и целата материја е конципиран во 12 тематски делови и литература. Илустриран е со 195 слики и илустрации од кои повеќето се сопствени.

Во **вежба бр. 1: Прием, преглед, дијагноза и план на терапија** авторката му дава детален осврт за читателот за основните постапки (анамнеза и преглед) кои се применуваат при основниот клинички преглед во орална хирургија, со примена на основните објективни клинички методи (инспекција, сондирање, палпација и перкусија, испитување на виталноста на забите и др.), како и планот на терапија.

Во втората вежба со наслов **вежба бр. 2: Интернистички заболувања од оралнохируршки аспект** авторката го опишува ставот за потенцијален ризик на пациенти со интернистички заболувања за стоматолошка и оралнохируршка интервенција, систематизирани според заболувањето на пациентот кое го има, опишани по системи (кардиоваскуларен систем, респираторен систем, гастро-хепатоинтестинален систем, ендокринолошки систем итн.).

Во третата вежба со наслов **вежба бр. 3: Спроводна анестезија во горна вилица – демонстрирање на пациент** прикажана е теоретската подготовка која треба студентот да ја совлада и познава пред да пристапи кон изведување на секоја спроводна анестезија во горната вилица (инфраорбитална анестезија, тубер анестезија, спроводна анестезија за n. palatinus major и n. nasopalatinus Scarpe).

Во четвртата вежба со наслов **вежба бр. 4: Спроводна анестезија во долна вилица – демонстрирање на пациент** е прикажана теоретската подготовка која треба студентот да ја совлада и познава пред да пристапи кон изведување на секоја спроводна анестезија во долна вилица (мандибуларна анестезија, спроводна анестезија за n. mentalis, n. lingualis и n. buccalis).

Во петтата вежба со наслов **вежба бр. 5: Типични екстракции на заби во горна и долна вилица кај здрави пациенти** студентот се запознава со техниката на вадење на заби според морфолошки групи на заби, фазите на екстракција, ставот на лекарот при вадење на заби при различни квадранти.

Во шестата вежба со наслов **вежба бр. 6: Сепарација на корени во горна и долна вилица** опишана е техниката на вадење на заби и корени кои не можат да се извадат типично, односно опишани се атипичните екстракции, поточно опишана е техниката на сепарација на повеќекорени заби на детален начин што ќе овозможи специфичен приод во решавањето на комплицираните екстракции.

Во седмата методска единица **вежба бр.7: Амбулантно лечење на ороантрални комуникации** се обработува конзервативниот метод на третман на воспоставена ороантрална комуникација, применувајќи го методот на Шухарт, со апликација на современи средства за решавање на оваа компликација во тек на вадење на бочни заби во горната вилица.

Следната тематски единица е од областа на нормалната хемостаза, како и заболувањата со хеморагичен синдром и е со наслов: **вежба бр. 8: Преглед и третман на пациент со нормална хемостаза, со васкулопати, коагулопати, тромбофилија и тромбоза.** Во оваа тематска единица на симплифициран начин се обработува специфичниот пристап кон пациентите со хеморагичен синдром (стекнати и вродени како хемофилија, псевдохемофилија, тромбоцитопенија, агранулоцитоза, дијабетес мелитус и др.).

Во следната, деветтата тематска единица со наслов **вежба бр. 9: Преглед на пациент со импактирани заби во горна и долна вилица** детално е опишан специфичниот пристап во дијагностицирањето на неизникнатите заби, како и планот на терапија при нивното решавање, применувајќи современи методолошки решенија (орално-хируршки и ортодонтско-хируршки методи), како и потенцијалните компликации од евентуалното нивно нетретирање.

Во десеттата тематска единица со наслов **вежба бр. 10: Преглед на пациент со акутна и субакутна дентогена инфекција** на експлицитен начин се опишуваат пристапот и прегледот на пациент со воспаление во орофацијалната регија со потекло од забите, што игра значајна улога во поставувањето на точна и прецизна дијагноза, а потоа и применувајќи соодветен третман.

Во следната вежба со наслов **вежба бр. 11: Преглед и третман на пациент со хронична дентогена инфекција** се обработува специфичниот приод при терапискиот третман при заби со хронични пародонтити, додека во следната тематска единица со наслов **вежба бр. 12: Инцизија на интраорален и екстраорален апсцес, субмукозен апсцес, парулис и интрамукозна анестезија** се опишани локални постапки – интраорална и екстраорална инцизија на различни видови апсцеси.

Литературата е обемна, содржи 185 референци, од кои 80 се најнови, за последните пет години. Ова зборува за систематичен приод кон оваа проблематика и за способноста на авторката за комплетно претставување на испитуваната тематика.

Кратенките се по стандардна усвоена номенклатура. Тие не се само во функција на помалку заземање на простор, туку и подобар стил на пишување и што помалку оптоварување на текстот со долги зборови.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот „Орална хирургија 1 - практикум“ од проф. д-р Цена Димова ги опфаќа сите содржини од практичен аспект, според Наставната програма и содржина на истоимениот предмет за студентите на прв циклус за студиската програма Дентална медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Со издавање на овој ракопис студентите ќе имаат можност да го изучуваат потребниот материјал за практична настава во соодветен обем на македонски јазик.

Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за учебно помагало – практикум, како и условите за издавање пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на ФМН при УГД - Штип, ракописот „Орална хирургија 1 - практикум“ од проф. д-р Цена Димова да биде издаден како учебно помагало за студентите на Дентална медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Јордан Јанев, с.р.
Проф. д-р Лидија Поповска, с.р.
Проф. д-р Билјана Ѓорѓеска, с.р.